

ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFCLYAM.

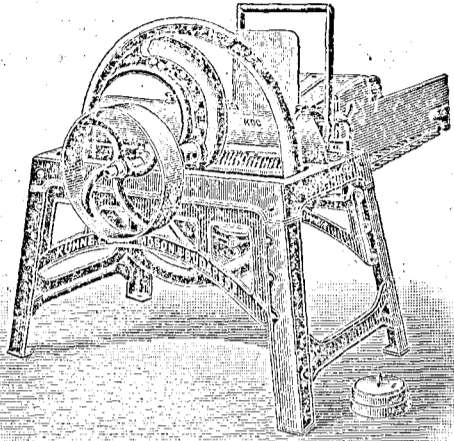
KOLOZSVÁR. 1906. NOVEMBER 18.

46. SZAM

KÜHNE E.

HAZÁNK LEGRÉGIBB
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

MOSON BAN

● elismert gondos kivitelben szállít:

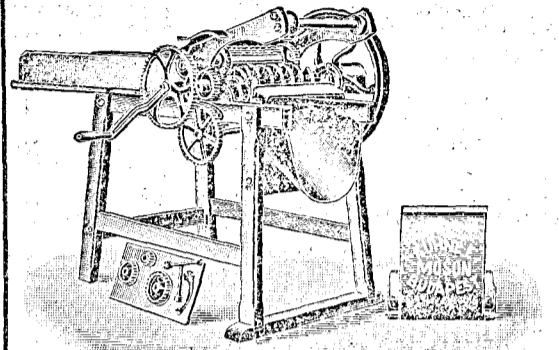
szecskavágó-gépeket,

répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket,

„TORNADO” kukoricaszár-
tépőket

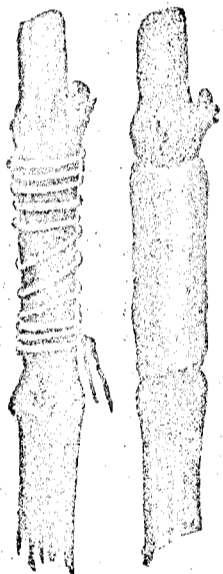
morzsolókat,

ASTRA és TUBULAR tejfölözőgépeket,
teljes takarmánykamra berendezéseket.

Fekráktár: VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, gazdaudvar.

ELADÓ

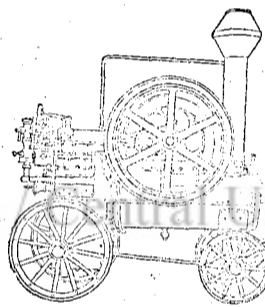
100,000 drb. piros „DELA-
WARE” sima és gyökeres
vessző, melyet sem oltani, sem
permetezni nem kell s a philo-
xerának ellenáll. Az ismert fa-
jok között a legerősebb bort
adja. — Egy és két éves
fás és zöld oltvány, dus gyö-
kérzettel: 9 bor- és 21 leg-
kiválóbb csemege fajban.

Európai sima és gyökeres
vessző, számos bor- és cse-
megefajban.

Riparia Portalis gyökeres I.
és II. osztály a legmérsékeltőbb
áron. 1793

Számos elismerő levél.
Árjegyzéket, mely a „Dela-
ware” s egyéb szőlőfajok
részletes ismertetését és sok
hasznos tudnivalót tartalmaz,
kivánatra ingyen és bér-
mentve küld:

SZÜCS SANDOR ÉS FIA
szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG

**Beck és
Gergely**
Budapest, V.,
Váci-ut 12.

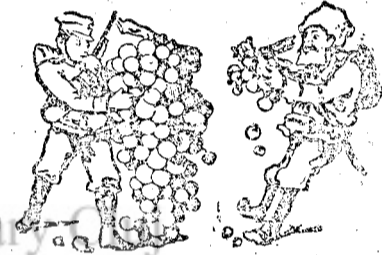
1725

**Benzinmotoros
cséplőkészletek. Teljes
malomberendezések.**

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállítat-
nak s mindenkor raktáron megte-
kinthetők.

**Szőlő-
oltványok.**
valamint az
elmúlt évek-
ben is a

Küsküllőmenti

első szőlőoltvány-telep
tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 104.

Nagyküküllő megye — volt az egyedül az egész országban, mely
vevőinek miaden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-
fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a
jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb mi-
nőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyú bor-, csemege-
bor- és különleges csemege szőlőoltványok, melyek
előállítását a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el.

Kivánatra képes árjegyzék — számos el-
ismerő levéllel — ingyen és bérmentve.

1800

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb**

Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-egyház több mint 20 éven át bevált kitűnő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felvilágosítással és ajánlattal készség-
gel szolgál magyarországi vezérképviselate, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglyacéleketej.
Páncélacél-kormánylemezek.
Magasított acél-eketej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

Sürgönycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindenemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyárból.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postataktári Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. Irsz. nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogköcsönt főbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

köcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközözteti.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közösi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzszélő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-eketej,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecskavágókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, ozukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbyelasse, zsák, ponyva stb. stb.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyrédmű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

1727

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Mezőgazdasági Áruhitelbank

Részvény-társaság.

Budapest, V. ker., Báthory-utca 5.

BANKOSZTÁLYA: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hiteli kölcsönöket, kezes nélkül.

ÁRUOSZTÁLYA: mindennemű MÚTRÁGYÁK KARTELEN KIVÜL) u.m.:
superphosphát,
thomassalak,
chilialétrom,
kainit, 1650
kalisót,
valamint az összes erőtakarmányok eladásával foglalkozik.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilialétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utcza 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÓNYA.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, EGYETEM-U. 6. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Erdély mezőgazdaságáról. 551
Még mindig a trágyáról és trágyázásról. . . 553

Könyvismertetés.

- Svájci szarvasmarhaimport a Székelyföldön. . 554

Vegyes közlemények:

- Izgatás a mezőgazdasági csclédek körében. —
A komlópiacokról. — A petróci komlópiac-
ról. — Háziipari tanfolyamok Kolozsvárme-
gyében. — A kolozsvári gazdasági aka-
adémia. — Állatdíjazás. — Sónagyáruda Ko-
lozsvárt. — Borok díjtalan közvetítése. . . 555

Mirdetések

Erdély mezőgazdaságáról.

Dr. Cholnoky Jenő kolozsvári egyetemi professzor tollából a Kolozsvárt megjelenő Erdélyi Hirlapban az alább következő igen érdekes cikk jelent meg:

Kötetekre szóló panaszos tanulmányt lehetne ezen a címen összeírni. Csodálatos dolog, hogy míg Nyugat- és Középeurópa többi területein a jól körülhatárolt, kisebb geográfiai egységek mindig intenzív gazdasági kifejlődésükkel, különösen gondos földművelésükkel tűnnek ki a nagyobb, kevésbé egységes területek felett; addig Erdély, mely geográfiai szempontból pártját ritkító, határozott területi egység, minden tekintetben messze elmaradt a sokkal heterogéneusabb, sokkal kevésbé egységes Alföld mögött. Még inkább elmaradt Itália, Németország, Francia vagy Angolország apró területi egységeiből, amilyen pl. Lombardia, Campania, a Rhein-medence, úgyanyira, hogy ezekkel Erdélyt gazdasági tekintetben összehasonlítani sem lehet.

Mi lehet ennek az oka? A történelem eseményei ezt nem magyarázzák meg, mert hisz Erdély sokkal kevesebbet szenvedett a törököktől, mint Magyarország többi része s mindig magára volt utalva, úgy hogy már elszigeteltsége következtében is sokkal magasabbra kellett volna fejlődnie, mint amilyen fokon ma áll. Ez a hátramaradottsága azonban nem régi, néhány száz évvel ezelőtt bizony messze felülmuta gazdasági tekintetben a szomszédos magyar és romániai alföldet. Csak a legutóbbi évszázadokban maradt el és pedig igen különös, sajátos etnográfiai viszonyok következtében.

A falusi lakosság, a parasztság, Erdélyben főleg román. Ez a nép délről vándorolt be hazánkba és pedig a hegyes vidékeken, mint hegyi pásztor. A völgyekben mindenfelé szláv, majd magyar, később helylyel-közzel szász nép lakott, fenn a hegyekben pedig az oláhok pásztorkodtak, félig-meddig nomádizáló életmódot folytatva. Ez a román nép igazi ősfoglalkozása, ehez van tehetsége, kedve, ehez fűződik minden tradíciója. A földműveléshez nem ért. A számon nem tartott hegyi pásztor nép alig érezte meg az idők viharait, míg a völgyekben lakó szláv, magyar és szász

földművelő népet ugyancsak megtépte minden vihar, mely a történelem szomorú szárnyain toványargalt. A folyton pusztuló völgyi lakosság helyét lassanként elfoglalta a netrális viselkedésű hegyi lakó. Betelepedett a pusztuló falvakba s immel ámmal földműveléshez fogott. A nagybirtokosság földjei korábban, míg egy szorgalmas, földműveléshez értő népesség kezében voltak azok, jó jövedelmet hajtottak, de ennek a népességnek megfoghatóságával a hegyekről a völgyekbe telepedett pásztor nép nem tudta művelés alá fogni ezt a dimbes-dombos vidéket, hanem inkább kivette bérbe legelőnek. Erdély hajdani óriási kiterjedésű erdeiből, a hajdan virágzó gyümölcsösökből, a hegyoldalon zöldelő szántóföldekből legelőt csinált s ma az erdélyi medence halmos vidékének legnagyobb része parlagon heverő legelő.

Hogy ez nem az iróasztalnál kigondolt mese, azt egyetlen utazás Erdély halmai között, azonnal világossá teszi előttünk. Nézzük csak a Nagyszeben vidékét. A környező falvak közt vannak szláv és vannak román lakósuak. A szász falvak földjeit lépcsős terraszozással, majdnem kínai gondossággal művelik, míg az oláh falvak halmai legelőül szolgálnak s a völgyekben szénát termelnek, megint csak állattenyésztésre. Számtalan helyen láthatjuk, csak a vasutról is, hogy ma legelők olyan területek, melyek azelőtt erdők, gyümölcsösök vagy szántóföldek voltak. Megvannak sok helyütt még a terraszok is, melyeken bizonyára dús termést szolgáltató földművelés volt: ma a terraszokon napégette, hitvány legelőket látunk.

Ez a román nép sajátos, magasra kifejlődött, poétikus pásztoréletének, mint igazi hivatásának a következménye, melyről nem tehet sem ő, sem a nagybirtokos, aki földműves munkásnép helyett pásztorkodó románságot kapott.

Csak hogy az erdélyi medence halomvidéke legelőnek nem alkalmas. Mint száraz klímájú, szeleknek erősen kitett dombvidék, jó legelőt nem szolgáltathat. A szél még azt a kis termőföldet is lehordja róla, mit néhány évszázados kultúra hozott létre rajta. Ilyen minőségű legelő csak akkor jogosult, ha igen gyér népességű, óriási kiterjedésű

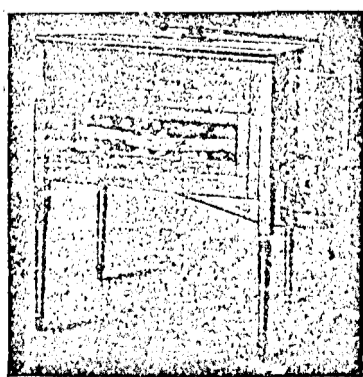
= Jobb és =
megbízhatóbb
= magvakat =

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jól bevált keltetőgépekkel üzhető és ezért ajánljuk a világhírű és az összes eddig ismert csibekeltető gépek között a legtekélyesebb amerikai Cyphers önszabályozó-készülékkel ellátott csibekeltető és csibenevelő gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók. Továbbá a baromfitenyésztéshez szükséges összes cikket, erőtakarmányokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált »Galloserin« baromfi-coleraserumot. Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. — Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

folyóvölgyektől nem szabdalta róna, milyen pl. a Kaspi-tó környéke. Ilyen — aránylag — elég sűrűn lakott területen, áldott folyóvölgyekkel behálózott térszínen az éféle legelőnek létjoga nincs, itt minden talpalatnyi földet a legintenzívusabb gazdálkodás keretébe kell vonni.

Ezek a halmok pedig nem rossz termőföldek; bizonyos termékekre jobbak a közepesnél. Persze nem tengerit kellene rajtuk természetni, mint ma legnagyobb mértékben történik, abból az egyszerű okból, mert az oláh hegyipásztor magával hozta a Balkán-félszigetről azt az életmódot, hogy főtápláléka a kukoricaliszt, mindenféle formájában. Ez a legracionálisabb is a Balkán-félsziget szubtrópusi klímája alatt, de teljesen elhibázott dolog Erdélyben. Nincs helye itt annak, hogy részletes utmutatásokkal szolgáljunk az erdélyi halomvidék legcélszerűbb gazdasági termelésére, csak általában azt sürgethetjük, hogy az oláh legelő-kulturától térjünk vissza a földmivelésre. Mert még ha ezek a határa beláthatatlan legelők valami simenthali marhát vagy yorkshirei disznót hizlalnának, vagy a tejtermékeik emmenthali vagy eydami formában vándorolnának külföldre! De szó sincs róla! Erdély márhatenyésztése hihetetlen alacsony fokon áll, az oláhok meg egyetlen macskát sem tudnak rajta nyullá kihizlalni.

A nagy legelők aztán elfoglalják a helyet a konyhakertészet elől. Néhány bolgár kertész, az úgy ismert szerbiánusok, minden évben megjelennek Kolozsvár környékén; csodás magas áron földeket bérelnek s aztán természetnek rajta konyhakerti növényeket olyan gazdaságosan, hogy minden évben egészen tekintélyes tőkét tudnak hazavinni télire. Hát nem tudnánk ezt mi magunk csinálni? Azt mondják, hogy a bolgár kertész nagyon kihuzza a földet. Persze, hogy kihuzza, mert öntöz s utána a magyar vagy oláh parasztnak ugyan eszébe sem jut, hogy öntözve, ő is úgy művelje a földet, mint a szerbiánus. Nagyon nehezen tanul a konzervatívizmus!

Amikor ősszel hazamennek a bolgárok, egyszerre dupla árára szökik föl a zöldség ára az erdélyi vásárok piacán. Elment az élelmes, kulturára fogékony nép s itt maradt az ügyetlen, haladásra alig képes erdélyi földmivesség.

Azt hiszem, nagybirtokosainknak kellene ezen a téren felébredni s reorganizálni a legelőkké silányult, művelt földeket, mert legelső sorban ők látják leginkább kárát! Hol van a büszke erdélyi főnemesség gyönyörű történelmi nevének megfelelő gazdagság?

De ha az erdélyi nagybirtokosság erre képtelen, ha akár tudatlanságból, akár nem-törődömségből, akár tökehiány miatt ezen javítani nem tud, akkor az államnak kell közbeavatkoznia, mert különben nem jutunk itt zöldágra, hanem majd lassan megtanul

az oláh földet mivelni s kihuzza egészen a lábunk alól.

Magyar földmivéseket kell Erdélybe telepíteni, hogy hódítsák vissza a parlagon heverő földeket a kulturának és a magyarságnak. Ha bedobok Erdélybe ötven dunántuli magyar földmivest valahonnan Zalából vagy Somogyból: paradicsommá változtatják a halmok ma napégette kopárságait s megeszik a környékükön a román parasztságot úgy, hogy az nyakra-főre menekül fel ismét a hegyeibe.

Persze kegyetlenség volna őket mindjárt a leggyalázatosabb sós agyagokra telepíteni, ahol csak néhány évtized múlva lehetne produkálni, hanem a könnyebben kezelhető völgyekben kellene őket elosztani, amivel kétféle célt is elérhetnénk. Először is a völgyek elhanyagolt kulturáját rendbehoznák, másodszor pedig megfordítanák a viszonyt a magyar és román lakosság geográfiai helyzetében. Most a magyarság van szivetekben elszórva, körüskörül mindenütt oláhtenger. Ha a főbb folyóvölgyekben szinmagyarságot telepítünk meg, akkor az oláhság bomlik szigetekre, megtörik az ereje, elforgácsolódik s csakhamar megszűnnék veszedelmesnek lenni. Így azonban mi vagyunk az ostromlottak, miközülünk tombol a román izgatás; minden kis magyar sziget végveszedelemben forog. Nagyot fordulna a kocka, ha a folyóvölgyek mentén végig-települt magyarság szalagjai szertebontanák az egységes román nemzetiséget s ők válnának szigetekké s megtörnék vészterhes egységük és összetartásuk. Miért vándorol ki a székelység Romániába, miért nem mennek a Románok? Mert a székelyek szigetszerűen vannak elhelyezve! Szorongatna csak valami néptömeg itt egy román szigetet: olyan gyorsan kivándorolna, elpárologna, felolvadna az, hogy néhány évtized múlva hirtelenséggel sem maradna belőlük.

*

Derék tudós szép munkája ez a cikk. Érdemes gazdáinknak megösmerniök ezt a cikket, érdemes elgondolkozniök annak értelméről, érdemes leszúrniök annak tanulságait. Tudós ember a tudomány görcsöve alatt nézi azokat az erőket, amelyek a mezőgazdaság, az erdélyi mezőgazdaság alakulását irányítják. A tudomány embere a fajszeretet tüzeben formálja meg azokat az elméleteket, amelyek érdekesek lehetnek az erdélyi gazdák előtt. Ne akadjanak fönn a gazdák, a gyakorlat emberei a cikknek azon elméleteinél, amelyeket a gyakorlat nem erősít meg, vagy megcáfol, hanem keressék meg azokat a tanulságokat, amelyeket egy gondolkodó elme eszméiben megtalálhatnak.

A fejlődés, a haladás útját akarja megmutatni Cholnoky. Kétkedés nélkül kell elfogadnunk cikkének azt a tanulságát, hogy minden szellemi erő kitejtésével, minden megszerezhető anyagi eszközzel kell törekednünk mezőgazdaságunk fejlesztésére. De óvakodnunk kell attól, hogy kétségbe-

essünk az előtt a szomorú kép előtt, amelyet a Cholnoky aggodása füstött elénk. Nem: olyan messze nem maradt el azért Erdély mezőgazdasága az Alföld mezőgazdasága mögött; nem: olyan hihetetlenül alacsony fokon mégsem állunk és különösen nem az állattenyésztés terén és még kevésbé a gyümölcstermelés terén.

És ha a tények alapján akarjuk az erdélyi mezőgazdaság hátramaradottságát megösmerni, azt fogjuk találni, hogy baj éppen az, hogy gazdálkodásunk rendszere nagyjában olyan, mint az Alföldé, hogy a mi kevésbé jó földjeinken aránytalanul kiterjedt a növénytermelés azon ágainak területe, amely növénytermelési ágak tulengése az Alföldön, még az ottani nagy termések mellett sem indokolt. Ha az igazán okos, igazán intenzív gazdálkodáshoz hasonlítjuk Erdély gazdálkodását, akkor azt valóban elmaradottnak kell tartanunk; csak hogy az ilyen gazdálkodás mellett, talán még elmaradottabb az alföldi.

Cholnoky, a tudós, lelki szemeivel végigkísérte az emberiség fejlődésének állomásait. Ezek az állomások: a vadászat — a halászat — a pásztorkodás — földmivetés és mivel a földmivetés a fejlődésnek magosabb foka, azért azt mondja, hogy: térjünk vissza a földmivetésre. Csak hogy az emberiség fejlődésének még a földmivetés fölött álló foka is van és ez az ipar; az ipar, amely az életrend, a táplálkozási mód, a foglalkozás, a lakóhely nagymértékű átalakításával egész új, rengetegül megnövekedett, igényekkel áll a mezőgazdaság ele és annak átalakulására hatott és ha tegyre erősebben, az ipar növekedésének arányában. És ez az ipar éppen az állattenyésztés fejlesztésére buzdítja, nem: kényszeríti a gazdákat és a földmivetésről éppen az állattenyésztésre tolja át a mezőgazdaság súlypontját. Ha kell, bizonyosságai ennek az iparállamokban és nálunk is már csaknem elviselhetetlenül magas husarak, a tejnek és termékeinek, a baromfinak és tojásnak óriási, határtalannak látszó fogyasztása. Bizonyossága ennek az a törekvés, amelylyel a nyugoteurópai és északamerikai államok állattenyésztésüket sokkal nagyobb mértékben tudták a kor igényeinek megfelelően kifejleszteni, mint mi.

Igaz: legelőiken az oláhok egyetlen macskát sem tudtak nyullá kihizlalni, de legelőn nem hizlaltak sem simmenthali marhát, sem yorkshirei sertést a németek, hollandusok meg svájciak sem. Am ha a modern állattenyésztés a mesterséges takarmányok természetével, az erőtakarmányok adagolásával dolgozik is, kétségtelen az, hogy a jó, az egészséges állattenyésztés nem lehet meg legelők nélkül sem és a legelők feltörése, földjeinek ekevas alá való fogás a csak bizonyos, nem egy vidéken már nálunk is átlépett határig történhetik. Erdély

Kolozsvári Takarékpénvtár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Botételeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számított le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Ártraktaral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

állattenyésztése éppen kitűnő legelőinek köszönheti, hogy szarvasmarhaállománya még mindig azt a kiváló igáserő-anyagot produkálja, amelyet ma még nem nélkülözhetnek sem az Alföld, sem a Dunántul nagy uradalmi. De nehogy félreértsenek, hangsúlyozni kívánom, hogy legelőink területe csakugyan csökkenthető és állattenyésztésünk emelhető lenne, ha a legelőket javítanák, gondolják, ha rétmivelésünk öntözéssel és trágyázással nagyobb területet foglalna el és nagyobb termést adna, ha a mesterséges takarmányok termelése általánosan nagyobb mértékben terjedne.

Ennél a munkánál tényleg nagybirtokosságunkra kell és lehet is számítani és igénybe kell venni a telepítés eszközét is. Csakhogy ennél a telepítési akciónál semmi sem lehet haszontalanabb, mint ha »bedobunk Erdélybe ötven dunántul magyar földmivest valahonnan Zalából, vagy Somogyból.« Az erdélyi telepítési ügy gyermekkorában éppen a Dunántulról »dobtak be« talán ötvennél is több magyar földmivest Nagysármásra és hogy azok milyen paradicsomot létesítettek ott és milyen körülmények között távoztak onnan — arról talán jobb, ha nem is beszélünk.

Sikerese telepítés nem történhetik úgy, hogy az oláhság tengerébe csöppentünk magyarságot, hanem csak úgy, hogy a kisebb és nagyobb magyar szigeteket céltudatosan terjesztjük és fejlesztjük azzal a céllal, hogy a Királyhágón túli nagy magyar medencével és a székely tömbbel az összeköttetés fennmaradjon és erősödjék. Hiszen éppen Cholnoky mondja, hogy a szigetszerűen elhelyezett etnikai csoportok vannak a legnagyobb veszedelemben az őket környező néptenger hullámmosásában. A székelyek a mi szerencsénknek nincsenek szigetszerűen elszórva, hanem egységes tömböt alkotnak, amely ellenáll a nemzetiségi nyomásnak még a kivándorlás dacára is. Ellenben a Székelyföldön kívül élő vármegyei magyarságot tényleg szigetekre szakította már az oláhság: ezek a szigetek vannak a legnagyobb veszedelemben a magyarság szempontjából, ezeknek a szigeteknek magyarságát kell telepítéssel megnöveszteni, ezt a magyarságot kell az okos, az intenzív gazdálkodásra való vezetéssel anyagiakban gyarapítani, ezeket a magyarokat kell a kultura eszközeivel szellemileg mind előbbre és előbbre vinni.

Eber Ernő.

Még mindig a trágyáról és trágyázásról.

Hogy a föld tápláléerejében csökkenés ne álljon be és a gazda földjének terméséből az öt megillető jövedelemhez jusson, még mindig, sőt talán még fokozottabb mértékben kell azon talajjavító eljárásához fordulnia, a melyet az utóbbi időkben a vegytani tapasztalatok időszakában a teoretikusok és prak-

tikusok egyaránt kezdtek lebecsülni: az okszerű talajmiveléshez és az istálló, illetőleg komposzttrágyázáshoz.

A talajmunkát illetőleg itt röviden csak annyit akarunk megjegyezni, hogy ez az utóbbi időben sem igen változott, bár a talajbaktériumok tevékenységének megösméréseivel sok gazdánál a jó talajmunka iránt való érték erősebben kifejlődött. Tudják most már, vagy legalább is tudhatják a gazdák, hogy miért kell a tarlót minél gyorsabban alászántani, miért kell az istállótrágyát sekélyen beszántani és miért előnyösebb az, ha a mélyszántásnál csak a felső talajréteget fordítják meg, az alsót pedig csak meglazítják. Azt is tudhatják a gazdák ma már, hogy a fönt kifejezett alapgondolat szerint a jó talajmunkával nemcsak a talaj fizikai alkatát képesek javítani és az elmállás folyamatát előmozdítani, hanem tekintélyes mennyiségben köthetik le a levegő nitrogénjét is. A jó gazda tehát most még az eddiginél is nagyobb figyelmet fog fordítani a gondos talajmivelésre, mert tudja, hogy magával ezzel is képes talajának tápláléerejét növelni.

De ennek a célnak elérésénél még nagyobb szerepe van az okszerű istállótrágyázásnak. Mikor az alábbiakban ezzel a tárgygyal behatóbban fogunk foglalkozni, akkor távolról sem gondoljuk, hogy valami újságot mondunk. Az istállótrágyázásnak módja, amelyet itt le fogunk írni, korántsem valami új dolog; de meg vagyunk győződve, hogy ezt a módot általában mindazáltal csak ritkán, csak szóróványosan alkalmazzák gazdáink, hogy egyik, vagy másik irányban az istállótrágyák kezelésénél és használatánál a legtöbb gazdaságban hibák történnek, ami által károsodás áll elő a mezőgazdaságban.

Az istállótrágyakérdésnél mindenekelőtt két lényeges pontot kell figyelembe venni: 1. Hogyan kell eljárunk, hogy a veszteségeket lehetőleg elkerüljük, és 2. Milyen uton módon tudunk egy adott állatállomány mellett lehetőleg nagy trágyamennyiséget előállítani, illetőleg a trágyázást földünknek egy-egy tábláján megismételni.

Az első kérdést illetőleg nem veszünk föl valamely tökéletes trágyagyűjtő és kezelő istállót, amely nálunk úgys csak egészen elvétve fordul elő, hanem rendes, jól berendezett nagyobbszerű istállót: kiköveztve, vizelet levezető csatornákkal, amelyek az a vizelet a trágyalégödörbe jut. Azok a szerek, amelyekkel az ilyen istállóban a vizelet nitrogénjét, az ammoniákat megköthetik, már eléggé ösmeretes lehet a tanult gazdák előtt. Csakhogy úgy van ezekkel a szerekkel a gazda, hogy föladatuknak egészen jól megfelelnek ugyan, de ha a költségeknek utána számít, arra az eredményre jut, hogy ezek a költségek nagyobbak, mint az általuk elért haszon. Egyébként sem kell olyan nagyon aggódnunk azokért a nitrogéntömegekért, amelyek az istállóban ammoniák alakjában „elszállnak.“

Ha semmi más fölszívó anyagot nem használunk is, mint az alomszalmát, az erősen érezhető ammoniákszag dacára sem lesz a nitrogénvesztés olyan igen tetemes. Valóban nagy az a veszteség a trágyagyűjtőhelyen, dombon, vagy gödörben lesz, arra kell valóban minden figyelmünket fordítani, hogy itt álljunk ellen a veszteségnek. Megállapították, hogy — főként az úgynevezett salétromevő baktériumok működése következtében — a trágyának jó kezelése mellett nitrogénvesztése 20%, rossz kezelés mellett 50%.

Adva van tehát a lehetősége csaknem minden gazdaságban, hogy a nitrogénnek, ennek a gazdaságra nézve oly értékes anyagnak 30% át megmentsék. Milyen óriási összeggel gyarapodhatik évenként a nemzeti vagyon, ha az eddigi, nagyrészt hiányos és hibás trágyakezelés helyett olyan kezelés honosul meg, amely a tudomány kutatásainak és a gyakorlat tapasztalatainak egyaránt megfelel.

Messze vezetne, ha az említett veszteséget előidéző vegyi és biológiai folyamatot itt le akarok írni. Nem egy könyv van magyar és német nyelven is, amelyből a csak elemi iskolát végzett gazda is megtanulhatja és megtudhatja, hogyan kell a trágyát jól összegyűjteni, megfelelően kezelni. De azt itt is hangsúlyoznunk kell, hogy talán egyetlen egy olyan gazdasági építkezés, befektetés nincs, amely annyira kifizetné magát, mint egy jó, a kívánalmaknak megfelelő trágyatelep. És uram Isten, micsoda trágyatelepeket lehet nálunk látni! Gyakran jól épített, minden kívánalomnak megfelelő istállóból olyan trágyatelepekhez érünk, ahol a trágya, a gazda kincse veszteségeknek kitéve hever és míg azon minden gazda megütközik, ha drágán termelt kitűnő szénát tépett, beázott boglyákban látta, a trágya hanyag, gondatlan kezelése alig lep meg egyet is.

Jó istállóhoz jó trágyatelep is kell. De igen gyakran akadunk össze gazdákkal, akik még manapság is azt mondják: „Egyáltalán nincs szükségünk trágyatelepre, mert a trágyát direkt frissen a szántóföldre fuvarozzuk ki naponként, ott komposztírozuk, és emellett a kifuvározás költségeit csaknem egészen megspóroljuk, mert ezt a munkát a takarmányszállító iga csak úgy mellékesen is képes elvégezni.“ Ez az eljárás még a komposztírozás nélkül is igen gyakori nálunk, nem fölösleges tehát hangsúlyozni, hogy a trágyának ilyen módon való kezelése tökéletesen hibás és nagy veszteséget jelenthet különösen akkor, ha — és ez a közszokás — a trágya a földön kupacokban marad 8—14 napig és csak ezután takarják le (ha ugyan letakarják) földdel. Hasonlít ez az eljárás az olyanhoz, amelyet akkor követne a szőlősgazda, ha a frissen forrott új bort mindjárt palackokba huzná le. A trágyának is erjedésen kell előbb keresztülmennie, bizonyos érési fokot kell elérnie mielőtt kivisszük a földre, ott alászántják, vagy komposztözzák. Ezt az érést a legjobban és legkevesebb veszteséggel úgy lehet elérni, ha jó trágyatelepen megfelelően kezelik, amíg az érési folyamaton átmegey. A trágyát naponként az igásállatokkal le kell a telepen taposztatni, vagy meg kell hengereltetni és a magában a telepen levő trágyalétartóból annyiszor kell megöntözni, hogy állandóan nedves legyen egész tömegében. Ha föld áll a telephez közel rendelkezésünkre, rétegesen a trágyára lehet teregetni azt is, miáltal a trágyára nyomást gyakorolunk és a levegő behatolásától még inkább elzárjuk. Ezáltal az érési processzusnál és a szántóföldön hasznos baktériumok bőségesen kifejlődnek, míg a káros, salétrombomlasztó baktériumok fejlődése a lehetőségig megakadályoztatik. Hat vagy tíz hét alatt aztán az így kezelt trágya megérett a kiszállításra. Nem szabad sem előbb, mikor még szalmás, sem később, mikor már szalonnás, ezt a kiszállítást végrehajtani: ennek a szabálynak be nem tartása veszteséget okoz.

(Vége következik.)

Legnagyobb választék és legutányosabb ártan kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matric, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyluzat szakszerűen készítve, olcsó árban található

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Könyvismertetés.

A legeltetési rendről a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t. cikk hatálya alá eső területeken című munkáját sajtó alá rendezte dr. Pavlik Sándor Kolozsvármegye aljegyzője, a kolozsvári közigazgatási tanfolyamon a közigazgatási közigazgatás előadója.

A fennálló törvények keretében helyes legelőrendtartásokat csak akkor alkothatunk, ha ismerjük a törvény és rendeletek intézkedéseit, ismerjük azok valódi intencióját. A legeltetési rendről írott munkájában Pavlik a törvénynek, rendeletnek oly ismertetését kívánja nyújtani, melyből a közös legeltetésre vonatkozó szabályok helyes célzatai teljesen megismerhetők legyenek. Olyképp igyekezett munkáját megírni, hogy minden hivatalos factor és érdekelt megismerhesse belőle mindazt, amit egy helyes és minden rendezendő kérdést felölelő legelőrendtartásnak tartalmaznia kell.

A munkában elsősorban részletes magyarázatát kapjuk a rendezendő kérdéseknek, bő utmutatást a rendelkezések végrehajtására. Aztán közli a szerző a törvény és végrehajtási rendeletek intézkedéseit, a fontosabb ministeri körrendeleteket és a konkrét ügyekben hozott fontosabb ministeri rendelkezéseket. A munka célja az, hogy a közös legeltetés kérdése rendezésénél mutatkozó anomáliák lehetőleg elenyészteszenek, illetőleg a sokhelyütt észlelhető rendezetlenségből származó anyagi hátrányok és méltánytalanságok lehetőleg megszűnjenek. A körülbelül 5 nyomtatott ívre terjedő munka a közigazgatási hatóságok, községi elöljáróságok, birtokossági elnökök és az érdekelt birtokos közönség használatára lett megírva és 3-4 hét múlva jelenik meg.

Bár az 1894. évi XII. törvény cikk revízió alatt áll, de mert az új törvényes rendelkezések alkotásáig még évek telhetnek el, ez a könyv épenséggel nem időszerűtlen; mert hiszen a legeltetési kérdéseknek csak pl. egy éven át rendezetlenül hagyása is sok anyagi kárt okozhat. A munka árát 1 korona 60 fillérben állapította meg a szerző. Megrendelések egyenesen címére (Kolozsvár, vármegyeháza) küldendők. A munka az előfizetési ár előzetes beküldése után lesz csak megküldhető. Megrendeléseknél a pontos cím és utolsó posta megjelölendő. A munka könyvkereskedésben 2 koronáért lesz kapható.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Svájci szarvasmarhaimport a Székelyföldre.

A székelyföldi ministeri kirendeltség a székely gazdák állattenyésztésének fejlesztése érdekében eddig kifejtett sikeres tevékenységét most fokozta azáltal, hogy a Székelyföldre nagyobb szarvasmarhaimportot létesített, a mely alkalmas arra, hogy ott a szarvasmarhatenyésztésnek újabb lendületet adjon.

Dr. Koós Mihály, a székelyföldi ministeri kirendeltség vezetője és Lickl Károly állattenyésztési felügyelő még a múlt hónapban Svájcba utaztak és Bern cantonban és annak vidékén 220 darab, ott fleckvieh-nek, tarka, foltos marhának nevezett, *berni-simmen*

thali jellegű 2-2½ éves üszőt vásárolt és osztott ki a folyó hónapban a székelyföldi, tejszövetkezetekben szervezkedett gazdák közt. Az importot az egyes székely vármegyék közt a következő arányban osztották meg: 132 darab jutott Kisküküllőmegyébe Radnót, Csapó, Ugra, Kerelőszentpál, Buzásbesenyő és Kocsárd községek tejszövetkezeti tagjainak, 40 darabot Udvarhely-, 50 darabot Háromszékvármegyébe vittek.

Az üszők, melyek közül két darab a Svájcban hirneves *Czár* nevű bikának, a „maximum stier“-nek utóda, 480 korona átlagos beszerzési áron jutottak a kirendeltség birtokába, amelynek vezetője, *Koós Mihály* nagyon ügyesen fölhasználta az idei svájci, — ami 1904. évi takarmány szükségünkhöz hasonló — takarmányhiányt ennek az importnak az eszközésére, amelyet — mint értesülünk — egy második import is követni fog. Ebben az árban, 3 évi visszafizetés és 2½ % kamatfizetés kötelezettségével kapták a székely gazdák a behozott teheneket és szemtanuk szerint a kisgazdák valósággal törték magukat, hogy egy-egy állathoz jussanak.

Az állatok minden baj és károsodás nélkül érkeztek meg rendeltetésük helyére külön svájci szarvasmarhaszállító vasuti kocsikban és utközben 7 darab tehén, minden baj nélkül meg is borjazott. A kiosztásnál a kirendeltség vezetője fölvilágosítást adott az összegyűlt gazdáknak a behozott állatoknak hazájukban való tartási módjáról és arról, hogy ott nem a színnek és egyes jeleknek egyformaságára fektetik a főszűrt, hanem a nagy csontozatra, gyors fejlődésre és jó tejelőképességre. Ezek voltak a behozatalnál is az irányadó szempontok.

Azt hisszük, nemcsak azok a gazdák akik most az értékes marhákból kaptak, hanem mindazok, akik az erdélyi állattenyésztés fejlődését kívánják, elismeréssel fognak adózni a székely kirendeltség vezetőjének ezért az akcióért.

— Izzatás a mezőgazdasági cselédek körében. A mezőgazdasági cselédek elszerződésének meggátlása céljából koholt híreket terjesztő izgatók elleni eljárás tárgyában *Csató Gábor* alispán a napokban rendeletet adott ki, amelyet annak közérdekű voltánál fogva, az alábbiakban szószerint közlünk. A kültisztviselőkhöz intézett körrendelet így szól:

Egyidejűleg a vármegye több községéből nyert értesítem szerint lelkiismeretlen izgatók koholt hírek terjesztése által a mezőgazdasági cselédeket és feles munkásokat a jövő évi bérszerződések megkötésétől visszatartani iparkodnak.

Nevezetesen pedig azon hírt terjesztik az izgatók, hogy a m. kir. kormány által rendelt uton lett megállapítva, miszerint jövőben a cselédbér 200 koronánál, a napi munkabér pedig 3 koronánál kevesebb nem lehet; de ezen rendelet az elszerződési idő közelsége

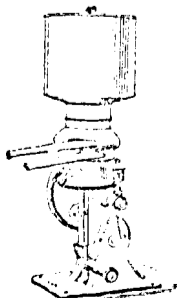
miatt általam és a vármegye kormányzatával megbízott főispánja által a gazdaközönségnek kihirdetve nem lett.

Eltételezve attól, hogy ezen koholt hír a valótlanosság színezetét magán hordja, amennyiben az 1876: XIII. törv. cikk 1. §-ának első bekezdésében foglalt határozmányokkal ellentétben a cseléd és gazda közötti viszony rendelt uton a szolgálati bér minimumának megállapítása által egyáltalában nem szabályozható s a bérre vonatkozólag kizárólag a két szerződő fél közti megegyezés lehet mérvadó, mindazonáltal szükségesnek tartom a híresztelés szemben a mezőgazdasági munkás- és cseléd osztályt értesíteni és fölvilágosítani arról, hogy a kormány rendeletet sem az évi cselédbér sem a napi munkabér tárgyában ki nem adott és kiadtni sem fog.

Hogy azonban azon békés viszony, mely eddig a vármegye területén a munkaadók és munkások között fennállott, lelkiismeretlen izgatók által meg ne zavartassék, s hogy a félrevezetésből származható mozgalmak által meg munkaadók és munkások egyaránt a súlyos anyagi károsodástól megóvassanak, szükségesnek tartom az izgatókkal szemben az 1898. évi II. törv. cikk 65. és 66. §§-ai szerint minősülő kihágás elkövetése miatt a legszigorubb vizsgálat beindítását s a legerélyesebb eljárás keresztülvitelét.

Épp ezért felhívom, hogy ezen agrársociális irányu bérmozgalmat a legéberebb figyelemmel kísérje, a gazdasági munkásokat és cselédeket, ott, ahol az izgatók már megjelentek, a terjesztett hír valótlan voltáról a községi elöljáróságok útján értesítse és tájékoztassa; izgatások esetében a koholt hírek kipuhatólása mellett a kihágást elkövető ellen a legszigorubb eljárást vigye keresztül s eljárásáról hozzám esetenként tegye meg jelentését.

— A komlópiacokról. Kolozsvár 1906. november 14. Ugy a segesvári, mint a bácsopetrőci hazai komlópiacokon nagyon nyomott a hangulat. Mindkét helyen tartózkodik ugyan 3-4 cseh kereskedő, (hazai sörgyárosnak se híre, se hamva!) de csak 60-80 koronát ígérnek kedvetlenül a szebb mintáért. Pedig a múlt hét végén Saazban: I. o. 218-220, II. o. 206-216, III. o. 156-170 koronán élénken vásárolták 50 kgonként! *Daubában* zöldfajú komlóért 110-108-86 kor. volt az ár. Saazban egy nap 300 zsák cserélt gazdát, *Nürnbergben* pár nap alatt 2200 zsák kelt el! I. o. 115-120, II. o. 105-110, III. o. 90-100 márkáért 50 kilonként, az átlag tehát 106 márká lenne, vagyis 100 kilonként 212 márká, ez 120 fillérrel = 254 korona lenne. Hát ez az összeg a segesvári 80 koronás szemérmelen kinálathoz mérve óriási differentia! A következtetés előtt még ide iktatjuk a „Saazer-Hopfen und Brauer Zeitung“ november 9-ki jelentését, mely így szól: A hét elején megélné a forgalom s a hétfő napi forgalom 300 zsákra javult, s ezt egy belföldi nagy sörgyár (cseh) s két németbirodalmi kereskedő okozta. A termő helyek raktárai erősen kiürültek, úgy hogy nem csak a vidéki komló ára erősült, de a gyenge minőségek értéke is javult s általán javult a hangulat s állandóan erősödni látszik! Nürnbergből is írják, hogy az angol és amerikai export üzlet miatt a jó hangulat állandó. *Párisból* is az üzlet javulásáról szól a jelentés. *Belgiumból* a kereslet növekedését hirtelik s *Angliából* is az a

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállí ásh z, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozgyar

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

VAJKIVITELE:

„Svéd Globe Separator.“

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen es bormentve.

legfrissebb hír, hogy jó minták jó áron keresettek, különösen a Worcesteri piac élénkült fel.

A világgiacon elég jó hírek jöttek tehát, csak a mi piacunkon van nyomasztó hangulat! Mi ennek az oka? az, hogy Segesvárt is a Bácskában is az ott rostokoló 3—4 cseh vevő az árak lenyomására kartelt kötött, mint ezt már más helyeken is megtették. Az impulzust pedig egy november elején megjelent titokteljes idegentől, a különben egy itt is ismert nagy cseh komló bizományostól kapták. Ennek pedig az a célzata, hogy ha a magyarok látják, hogy nem tudnak komlójukon a cseh árakkal való viszonylatban tudni, illetve a termelés reáfizetéssel jár, úgy kifogják irtani a komlókereskedőket s esetleges önálló magyar vámsorompó esetére is reá lesznek szorulva a cseh komlóra! Pedig hát maig az állam is, egyesek is sokat áldoztak a komlótermelés javításán s tényleg akkora termelésünk lett, hogy önálló vámterület esetén már el tudjuk látni a hazai sörgyárakat. S bizon ilyen cseh manipuláció hatása alatt az erdélyi részeken, s a Bácskában is a tavasszal sok kistermelő neki állítja irtó kapáját a komlósnak!?

Mit tegyünk hát! Okvetlen meg kell birkózni a kartellel! Először is türelemmel ki kell várniuk míg a javult világgiacon hullámvérése hozzánk is elérkezik. Ha azonban a pénztelenség miatt nincs türelme valakinek, úgy ott van az Orsz. Magyar Gazdasági Egylet saazi (garantált) komlóbizományosa: annak kell felküzdeni a termést, hogy kedvező ár esetén adja el. A vörös és tarka komlókat okvetlen fel kell küldeni: az angolok most keresik az export árut. A szép komló még meg várhat idehaza! Hogy miként kell eljárni az O. M. G. E. bizományozásával, az O. M. G. E. titkári hivatala (Budapest, Üllői-út 25.) sürgősen ad kérdésre felvilágosítást. Segesvár környékéről még meg is van könnyítve a komlóink bizományba való küldése, mert a segesvári komlós szövetkezetnek joga van 40%-os tariffakedvezményeket nyújtani a M. Á. V. vonalain. Most az a fő, hogy bizonyos mennyiségű komló induljon el Segesvárról, s így mutassuk meg a cseh atyafiaknak, hogy nem vagyunk az ő kegyükre szorulva. S ha ritkul a komlóraktár: majd észre térnek s majd vesznek.

Ez az egyik út, a másik egyszerűbb s természetesebb. A jó Isten áldja meg a magyar sörgyárosokat, szállja meg őket a sovínizmus, s vegyenek frissiben egy pár száz mázsát hazai komlónkból. Így ha a csehek látni fogják a hazai konkurentiát, abbahagyják a kartelt s majd fognak vásárolni, mert különben kimaradnak a — hóból. — s.

— A petrőczyi komlópiacról. Petrőcön az komlóárak október elejétől fogva állandóan estek, olyannyira, hogy az akkori árakhoz képest 40—60 korona különbözet mutatkozik. A kínálat ugyan távolról sem olyan nagy, mint volt, azonban csökkent a vételkedv is. Az üzlet teljesen lanyha, vételek csak nagy árengedménnyel történhetek úgy, hogy a komló legnagyobb része 100—1600 koronáért kelt el. *Hogy a jelenlegi alacsony árak a gyenge világterméssel arányban nincsenek, az teljesen bizonyos, az ár-esékek indokolatlan voltát magok a termelők is belátták és ezért komlójukat a kínálatból kivonván, várakozó álláspontra helyezkedtek.* A legutóbbi árjegyzések a petrőczyi piacon a követ-

kezők: jobb minőségű komló 140—170 kor, középminőségű komló 120—140 korona selejtes minőségű komló 80—100 korona. *Köztelek.*

— Háziipari tanfolyamok Kolozsvármegyében. A földmivelésügyi minister az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a folyó év telén rendezendő háziipari tanfolyamok céljára 1500 korona államsegélyt utalányozott, amely összegnek a segítségével az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya valószínűleg *Nagypetri, Keszi, Nagykapus, Körösfő* községekben és *Kolozs r. t.* városban fog háziipari tanfolyamokat szervezni és a gazdasági faszerszámok, járom, gazdasági kefék és kosarak készítését fogja az egyes helyeken meghonosítani és ezen cikkek értékesítését fogja szervezni. Mivel azon községek, amelyekben háziipari tanfolyamok szerveztetnek még véglegesen elhatározva nincs, ezen az uton is fölhívjuk a birtokosok, gazdatisztek, lelkészek, tanítók és jegyzők figyelmét arra, hogy ha községükben valamely háziiparág meghonosítására a nép hajlandósága és viszonyai kedvezők, azt tudassák az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályával, (Kolozsvár) amely az ezirányú bejelentések értelmében fogja a háziipar terjesztését megindítani, ha azok a folyó hó végéig beérkeznek.

— A kolozsvári gazdasági akadémia most adta ki első „névjegyzékét“ (az 1906—1907-iki tanévre), melynek főbb adatai: beiratkozott I. éves 43 hallgató, ebből régi jussal 18-an tanintézeti jellegűek; II. évesnek 64-en, ebből 34-en régi tanintézeti; a III. évre 30 tavalyi tanintézeti hallgató. Beiratkozott még 7 rendkívüli hallgató. Összesen tehát 144 hallgatója van az erdélyi részű akadémiának. A tanári kar működése a következők szerint van beosztva: Dr. *Szentkirályi Ákos* igazgató az állattenyésztési tanszaktól látja el, ebben segítségére van *Szabó Döme s. tanár*, tanítja az állatbonc- és élettant, sertésenyésztést, lótenyésztést, állategészség- és állatjártást; Dr. *Páter Béla* előadja a növénytant, ásványtant s a magvizsgáló állomás vezetője; Dr. *Baintner Ferenc* a vegytani és technológiai tanszék r. tanára; *Göllner János* a mezőgazdasági technika tanára; *Varga Kálmán* a növénytermelési tanszék r. tanára, könyvtáros, a kísérleti tér s a meteorológiai állomás kezelője, segédje *Juhos Lajos* gazd. gyakornok. Az üzemtani tanszék *Seecsey István* r. tanár látja el. a közgazdasági tárgyakat pedig Dr. *Seyfried Károly* akad. s. tanár tanítja. Dr. *Barna Balázs* s. tanár a bakteriológiáról s az állattanból tart előadást, *Várnay Ödön* erdőmester az erdőszettanból s *Szász Ferenc* gyakornok a tejgazdaságról. Az akadémiai mintabirtok kezelője: *Raab Kálmán* intéző, segédje *Jászberényi Angrás i. segéd*; az akadémiai haszonkerteket *Ritter Gusztáv* főkertész kezeli. Az akadémia gondnok-pénztárosa *Boros Sándor*, a magvizsgáló állomás segédje *Tordai György* assistens, s az akadémia igazgatóságához van beosztva *Csérer Lajos*, a komlótermesztés vándortanára.

— Állatdíjazást rendezett f. hó 11-én, vasárnap a Kolozsvári Gazdasági Egylet a baromvásártéren. A díjazásra 24 gazda 50 drb. tehenet és 15 drb. üszőt hajtott fel. Dija-

kat nyertek: *Szilágyi György* 50 koronát; *Gombos Mihály* (Zápolya u. 52) 30 koronát; *Szilágyi István* és *Jakab Ferenc* 20—20 koronát; *Tárkányi Ferenc*, *Kis József*, *Kilin Miklós*, *Gombos Mihály* (Honvéd-u. 53.) *Tóth Károly*, id. *Csiki Sándor*, özv. *Csiki Györgyné* és *Tóth Károly* 10—10 koronát. A díjakat a bírálóbizottság a helyszínén azonnal szétosztotta a gazdák közt.

— Vételre kerestetik 10—12 méter-mázsa garantáltan arankamentes *löheremag*. Az ajánlatokat a lap kiadóhivatalában kérjük.

— Sónagyáruda Kolozsvárt. A pénzügyminiszterium folyó évi 40932 számú rendelete értelmében forgalomba került a mérsékelt áru marhasó egyrészt az eddigi örlött (poralaku) formában 5, 25 és 50 kilogrammos ólomzárlott *zsákokban*, másrészt 5 és 10 kilogrammos darakekban *préselt briketek alakjában* (nyalósó). A *poralaku* állapotban levő marhasót, a kincstár ezentúl *zsákkal együtt* szállítja, mely okból a zsák ára a marhasó ujonnan megállapított eladási árába bele van értve s így a zsákért ezentúl külön díj nem fizetendő; ennek folytán a marhasó zsákok újabb felhasználás (megtöltés) végett a termelőhelyre ezentúl *viszsa sem küldhetők, hanem a vevő azt a marhasóval együtt szintén megvásárolni tartozik*. A marhasónak eddigi alapára ebből folyólag úgy a zsákok, mint a sajtolás árának hozzáállításával *1.60 koronával emelkedett*. A marhasónak ára a kolozsvári sónagyárudában átvéve 50 kilogramm vételnél 11 azaz tizenegy korona metermázsanként. Vasúthoz való kiszállításért 100 kgr. ként 20 fillér szá-mittatik. 500 kgr. vételnél a vasúthoz való kiszállítási díja né-m szá-mittatik fel.

— Borok díjtalan közvetítése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete felbuzdulva azon a szép sikeren, amit bornyilvántartó lapjai által a múlt évben elért, elhatározta, hogy azt az év őszén is megismétli. Ugy 6-, mint ujbör készletét minden egyesületi tag, az is, aki most lép be az egyesület kötelékébe, bejelentheti. A bornyilvántartás díjtalan. Az eladott borok után százalékos fizetést nem kell. Bővebb felvilágosítást a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete igazgatósága (Budapest, IX., ker. Üllői ut 25.) ad.

— Gazdatiszti állást keres egy, a kolozsvári gazdasági tanintézetet jeles sikerrel végzett, 18 évi gyakorlattal bíró 38 éves, nős gazdatiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalomban, mint intéző tiszt működik. Viszonyok változása miatt jelen állását elhagyni óhajtja — s hasonminőségűvel fölcserélni. Új állását 1907 év március hó 1-től bármikor elfoglalhatja. — Cim a kiadóhivatalban.

— Ha feleségének örömet akar okozni és igazán szereti, akkor csakis *rózsá likört* rendel az *Első Alföldi Cognacgyár r.-t.* kecskeméti telepéből.

— Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár. Mai zárlatarak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 145 kor., kicsinyben 148 korona, Finomított szesz adózatlanul nagyban 45-50 kor., kicsinyben 48-50 kor. Nyers szesz adózva nagyban 143 kor., kicsinyben 145 korona. Denaturált szesz nagyban 38 kor., kicsinyben 40 korona.

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 17-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

— Állást keres 10 év óta egy grófi uradalomban tisztartóként működő gazdasízt, aki tapasztalatának gyarapítása céljából óhajt helyet változtatni. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

— Török A. és Társa bankház r. t. Budapest. Ha körültekintünk a magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték föléjárúitói között, önkénytelenül a Török-cég tűnik fel előttünk. Ezen bankház a legnagyobb osztálysorsjáték-főléjárúító és a legtöbb sorsjegyet hozzá forgalomba. Ez nem is csoda, mert e bankház a játzó közönség kegyét minden egyes sorsjátékban a legnagyobb mértékben meghódította. Azonkívül vevői hatalmas szerencsével játszanak. Például e bankház szerencsés vevői egy sorsjáték 6. osztályában a két legnagyobb főnyereményt és pedig 600,000, 400,000 koronást egy millió korona összegben nyerték, egy másikban pedig a 600,000 koronás nagy jutalmat. 100,000, 90,000, 60,000, 50,000, 30,000 és számtalan egyéb nagyobb főnyereményt. Ugy hogy rövid idő alatt 27 millió korona óriási összeget fizetett ki szerencsés vevőinek. Ennélfogva megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, melynek főüzlete Szerzita-tér 3. alatt saját palotájában, fiókja pedig Teréz-körút 46., Váci-körút 4. és Múzeum körút 11. alatt van, mindenkinek ajánljuk. A terv szerint az I. osztály húzása már csütörtökön és pénteken, e hónap 22-én és 23-án lesz. A sorsjegyek árai: $\frac{1}{1}$ = 12 korona, $\frac{1}{2}$ = 6 korona, $\frac{1}{4}$ = 3 korona, $\frac{1}{8}$ = 1 korona 50 fillér. Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni forduljon bizalommal Török A. és Társához, Budapest.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

PIUMEL KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
kolozsvári fióktelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o o o o Oránként friss pörkölés. o o o o o

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 50 fillér.
o o o Zamata és kitűnő íze felülmulthatatlan. o o o

Tea és Rum különlegességek.

A

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

E r t e s í t é s .

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg. Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármennyű felvilágosítással, úbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmő jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztes és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tiszteléssel. 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugyűnökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott diszert és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vételére a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Hirdetmény Szakiskola felvételre.

A gödöllői baromfitenyésztő munkásnöket képző m. kir. iskolán 1907. évi január hó 31-én kezdődő egy éves tanfolyamra ezennel pályázat hirdettetik.

A tanfolyam célja kizárólag női növendékeket a baromfi tenyésztés minden ágában általában, de különösen nagyobb baromfitenyésztési telepek körül előforduló mindenféle munka ellátására gyakorlatilag kiképezni.

Az iskola a m. kir. földmivelésügyi miniszter felügyelete alatt áll.

Az oktatás főleg gyakorlati; a növendékek az iskola telepén előforduló és a baromfitenyésztéssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti munkát végezni kötelesek.

Felvétel iránti bélyeges kérvények a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címezve az iskola vezetésénél Gödöllőn (személyesen vagy posta útján) legkésőbb folyó évi december hó 31-éig okvetlenül benyújtandók.

Hiányosan felszerelt vagy elkésve benyújtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Felvételi feltételek:

1. 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkorúak igazolása (születési bizonyítvány.);
2. erős, egészséges testalkat igazolása orvosi bizonyítvánnyal;
3. a magyar nyelv tudása;
4. annak igazolása, hogy a belépni óhajtó irni, olvasni tud (elemi iskolai bizonyítvány.);
5. kiskorúaknál szülői vagy gyámi nyilatkozat arra nézve, hogy a felvett növendék az iskola kötelékéből nyomos ok nélkül el nem távozik;
6. védhímő oltási bizonyítvány.

Megjegyzetetik végül, hogy az iskolánál ezidő szerint 10 hely van rendszeresítve, melyek egyenkint 480 korona állami ösztöndíj élvezetével vannak egybekötve.

Bővebb felvilágosítás az iskola vezetésénél Gödöllőn nyerhető.

Gödöllő, 1906. november hó 7-én.

Az iskola vezetősége.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárt, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Clicheket
mindennemű nyomtatványok
szép és gyors kivételben
pontosan és olcsón
készít
Fischer's
Közvetítői Társaság
Budapest
Váci utca 12. sz.
Vadai megállásnál, pontosan
szolgáltatnak

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. szám alatt, földszint jobbra.

**Csatornázás! Vizvezeték!
Villanyvilágítás!**

Gazdák Biztosíté Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	1,953.240.—
sával	"
Tartalékok	601.263.93 "
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " " "	59.782.26 "
1903. " " " "	109.331.73 "
1904. " " " "	72.438.23 "
1905. " " " "	61.730.60 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványonjal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018 **az igazgatóság.**

Törvényesen védve: Minden utazás és utánnyomás büntetendő, törvény-nemtudás, nem mentés!

Bíró: Vádlott, Ön az egész és utolsó pénz-céltalanul, érték és határ nélküli szerekre pazas rola, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy **Thierry-féle balzsam és centifolia-kenőcs** a legmegbízhatóbb és a leghathatósabb szerek minden esetben és ezt a köszönőlevelek ez-revel lehet bizonyítani.

Vádlott: Sajnos, többször hagytam magamat félrevezetni és minden nekem felkinált érték- és határnélküli szerhez folyamodtam, amit azonban öszintén sajnálók.

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozatta meg magának **Thierry gyógyszerész**től Pregrádából a köszönőlevelek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádlott: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt.

Bíró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az önmaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle határnélküli haszontalan szereket és hamisítványokat s csakis a **Thierry-féle balzsamot és centifolia-kenőcsöt** fogja meglepő hatásuaknak tartani. Az egészség törvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szervek elyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban **Thierry szerei** szolgálnak és senkinek sem kell tovább hiábavalóan szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazzák.

A **Thierry-balzsam** páratlan szer köhögés, kataruss, mell-fájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronhitis, májelfajulás, gyomorgörcsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kis- vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcse a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell és mellkeményedéseknél, keléseknél, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfeltöréseinél. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgezést és feleslegessé tesz minden operációt. Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezernyi elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkaphja.

A szerek szétkülése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési cím:

THIERRY A. gyógyszerész Pregráda Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: **Török József** és dr. **Egger J. L. gyógyszerész**eknél Budapesten, **Vártes Lajos gyógyszerész**nél Lugoson és minden nagyobb gyógyszerárban és drogueriarban. 1723

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

TÖRÖK szerencséseje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **27 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a **600.000** koronás nagy jutalmat a **főnyereményt.**

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt

továbbá 5 a **100.000**, 3 a **90.000**, 3 a **80.000**, 3 a **70.000**, 4 a **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** és ezeken kívül számtalan **10.000**, **5.000**, **3.000**, **2.000**, **1.000**, **500** koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19 ik új magyar osztálysorsjátékban **125.000** sorsjegyre **62.500** pénznyeremény jut és összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1,000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 a **200.000**, 2 a **100.000**, 2 a **90.000**, 2 a **80.000**, 2 a **70.000**, 2 a **60.000**, 1 a **50.000**, 3 a **40.000**, 3 a **30.000**, 6 a **25.000**, 9 a **20.000**, 13 a **15.000**, 44 a **10.000** kor. és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 22-ig miután a **huzás** már folyó évi november hó 22-én megkezdődik,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak.

1799

TÖRÖK A. és Tsa

Sürgőnycim: Törökék Budapest. **BANKHÁZ R. T. BUDAPESTEN** Sürgőnycim: Törökék Budapest

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a. I. fiók: Váci-körút 4/a. II. fiók: TERÉZ-körút 46/a. III. fiók: Múzeum-körút 11/a.

Alsó-Fehér vármegyében egy **322 holdas birtok** családi okok miatt **eladó** vagy **bérbe kiadó.**
— Vasuti állomás közelében. —
Értekezhetni: **Harmath András,** Magyar-Forró. U. p. Maros-Ujvár.

1798 **Eladó!**
3000 métermázsa prima minőségű réti széna és 500 darab 15-35 cm. átmérőjű, műfának való kőrifa a Naláczi Naláczy Gejza gazdaságában. Puj, (Hunyad megye.)

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű — 1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Gőzeke acetylen-lámpák

kocsirud-, Spritzbogen-, kézi-,
udvari-, nctai-, automobil- és

St. HUBERTUS

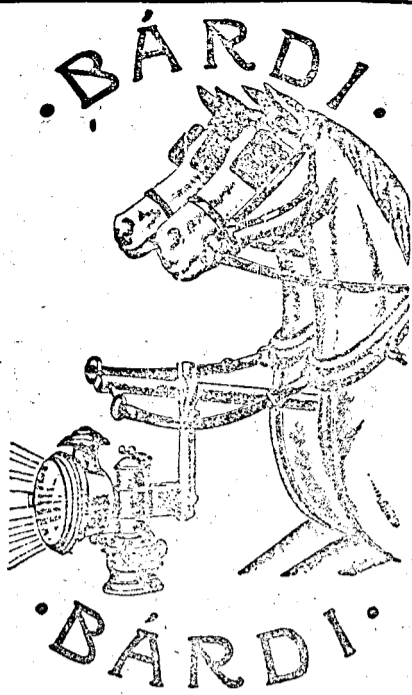
vadászati

acetylen-lámpák

Bárdi József

Budapest, VI., Gyár-u. 10.

Király-utca mellett. 1781

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világkiállításon.

1787 II.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 140 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

Lábszár-védő

gumiból.

szabadalmazott

Pneumatic-lábszárvédő

gumiból és léggárnával.

szürke, fekete, bauna és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti

1 sz.	20—22 cm.	3. sz.	24—27 cm.
2 sz.	22—24 cm.	4. sz.	27—30 cm.

Ára darabonként

1. sz. Kor. 550,	2. sz. Kor. 590,	3. sz. For. 640,	4. sz. Kor. 730
szürke			
fekete, barna és fehér			
1. sz. Kor. 590,	2. sz. Kor. 640,	3. sz. Kor. 680,	4. sz. Kor. 770

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógy szerész, Korneuburg, bei WIEN.

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

Legujabb kitüntetések:

1811

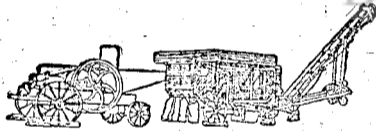
1905. évi nagyenyedi kiállításon nagy díszoklevéllel kitüntetve.
1904. évi dicsőszentmártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
1903. évi besztercei kiállításon 2 ezüst éremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motor- gyára Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám.

Teljes jótállás kifűnő cseplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzincmobil cseplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

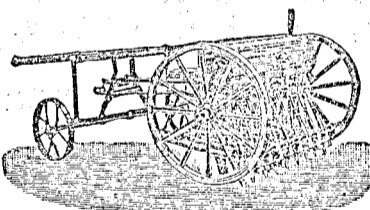
A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motoresplőkészlete.

Ezen motor bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhető és származékos házak között is üzemből tarthatók.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

Ezen motoresplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Alsó József János úrnál, Hosszufalu, Somogy m.
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Ényed
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.
Kállai Lajos-féle motoresplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbb bevéltak, a magyar gazdaközönségnek legmelegebben ajánlhatók.

Valdó Kállai Lajos motorok ésakás Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

Valdó Kállai Lajos motorok ésakás Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Alló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúók.

1475

GŐZEKÉKET, = GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.